

Szegedi színészet

masabb terepet keresett. Szeged elvcsz-tette a Budai Színkört, azt Temesvár-hoz csatolták, s Krecsányi terveihez szükség volt arra, hogy egyben budapesti igazgató is legyen, a Budai Színkör miatt megvált a várostól, hogy a magyar vidéki színészetre oly áldásos tevékenységét más helyről eredményesebben folytassa. Krecsányi távozása után a színügyi biz. javaslatára a városi tanács a legszerencsésebb választással Janovics Jenő dr.-t választotta meg igazgatónak. 1902—5-ben volt igazgató Janovics Jenő, aki bár tapasztalatok nélkül jött ide, mégis oly hatalmas művészi tevékenységekkel örököltette meg nevét a szegedi színészet történetében, melyek irányt szabtak a későbbi évtizedek munkájának. A fiatal sas itt bontotta ki szárnyait, s már első repülése elért végleges otthonába, Kolozsvárra, ahol jól értékesítve a Szegeden szerzett tapasztalatokat, a legnehezebb körülmények között is irányítja a magyar színház kultúrát. 1905—8 november 12-ig, elhalálozásáig, ismét Makó Lajos a szegedi színház igazgatója. A szegedi színészet békés, szép napjait jelentik a Makó-igazgatás utolsó napjai. A fővárosi színpadok hatása alá került a szegedi színpad, s az ott színre kerülő újdonságokat csakhamar itt is bemutatta, méltó előadásokban. Legnagyobb színigazgatói érdeme a tagok egyöntetű és szakszerű kiválasztása. Arra törekedett, hogy egységes stílusban gördülő előadások lelkesítsék a közönséget a színház látogatására. Színpadi felszerelése példásan tökéletes volt, azt állandóan jókarban tartotta, szükség szerint pótolta is. A szegedi közönség hálás szívvel emlékezett meg Makó Lajosról halála után is és nagyrabecsülésének jeléül szobrot állíttatott fel tiszteletére, a színház előcsarnokában. Utóda, veje, Almássy Endre társulatának tagja lett, aki előbb mint művezető működött az övegy színigazgató mellett. 1909-20-ig tartott Almássy Endre igazgatása. Működése nagyobb változást nem jelentett. Az előadásokat Makó Lajos felszerelésével folytatta, melyet később kiegészített a várostól megvásárolt fel-

szerelési tárgyakkal. Almássy helyes érzéssel a szegedi közönség igényeinek kielégítését tűzte ki célul, műfajra való tekintet nélkül. A maga részéről mégis a drámai előadásokra fektette a főszúlyt, s legkevesebb gondot a csekély hasznót hozó operaelőadásokra fordította. A tanács azonban a közönség igényei alapján arra kötelezte, hogy évenként 30 operaelőadást tartson, s ezek kivételére operaénekesekből külön együttest szerződtesse. E követelését a város azzal tette lehetővé, hogy az igazgató segélyét felemelte. A színház művészi színvonala a nyugodt idők alatt hatalmas fejlődésnek indult, s a színház előadásai már a fővárosi színházak előadásaihoz is méltók lehettek, azonban a bekövetkezett háborús esztendőök és a forradalmi események tönkretették az eredményeket. Almássy Endre példás rendben és fegyelmében tartotta a társulatot, s legelőször a fegyelem lazult meg, majd a rend bomlott fel, végül is a konzorcionális állapot következett be, mely a napi kenyér utáni harcban elfelejtette, hogy a színészet nemcsak foglalkozás, hanem művészet is! A társulat legértékesebb tagjai a harctéren teljesítettek szolgálatot, s e néhány közül is akadt, aki életét a hazáért áldozta.

9. A gazdasági válság színésze. A forradalom alatt színésztanács alakult Szegeden, mely az igazgatókól függetlenítette magát, s konzorcionális alapon vezettette a színházakat. Ez az állapot csak lassan rendeződött. Amikor a francia csapatok megszállták Szegedet, a francia városparancsnok ráparancsolt a színtársulat két tagjára, Baróthi Józsefre és Ocskay Kornélra, valamint Juhász Gyula íróra, hogy további intézkedésig vezessék a színház ügyeit. Közben a Magyar Nemzeti Kormány is megalakult Szegeden, s a franciák által kirendelt három vezető önként felajánlotta a színház további vezetését Almássy Endrének, aki azt át is vette. Az átvételt azonban egynapos színházi sztrájk előzte meg, mely miatt az igazgató egész társulatát kizárta. A kizárás után kiselejtezte a rendbontó és meg nem felelő tagokat, s még egy